
Arrangerte den andre ALIS-konferansen

AKTUELT I FORENINGEN

MARTHE HELENE SANDLI

marthe.helene.sandli@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Etter to år med ALIS Vest, har prosjektgruppen samlet verdifulle erfaringer. Det drar nyetablerte ALIS Nord god nytte av.

DEBATT: Et politikerpanel bestående av Kjerst Toppe (Sp), Ingvild Kjerkol (Ap), Torhill Eidsheim (H) og Maria Jahrman Bjerke (H) diskuterte fremtidens fastlegeordning under ALIS-konferansen. Alle foto: Anne-Lene Molland.

ALIS-konferansen 2019 gikk nylig av stabelen i Bergen. Under konferansen ble status for ALIS Vest presentert. ALIS Vest er et statsstøttet pilotprosjekt som tilrettelegger for utdanningsstillinger i allmennmedisin i utvalgte kommuner. ALIS står for allmennleger i spesialisering.

ALIS Vest startet opp i 2017 og hadde da 15 stillinger, men inne i sitt tredje prosjektår er antallet doblet.

I januar i år startet ALIS Nord opp, og status for dette prosjektet ble drøftet under ALIS-konferansen. ALIS Nord-prosjektet jobber i nært samarbeid med ALIS Vest, men har i større grad valgt å fokusere på næringsdrift fremfor fastlønnede ALIS, som er malen for ALIS Vest. Begge pilotene jobber imidlertid mot det samme: Sikker rekruttering og stabilitet i fastlegestillingene.

Rekruttering er viktig

Masfjorden kommune var en stor pådriver i arbeidet med oppstarten av ALIS Vest. Det endte med en pilotordning som Bergen kommune overtok ansvaret for, og kommunen leder nå prosjektet. Etablering av ALIS Nord som en ny, selvstendig pilot har Nasjonalt senter for distriktsmedisin, Helse Nord RHF og Bodø kommune samarbeidet om. Det har inkludert hele 25 kommuner.

Hans Høvik sitter i styringsgruppen for ALIS Vest. Under konferansen pekte han på hvor viktig ordningen med veiledning og supervisjon var for prosjektet.

– En kollegial fraværdekning er viktig å få på plass slik at ALIS kan dra på kurs uten bekymring for egne pasienter. Listelengden må heller ikke bli for lang, sa Høvik.

Svein Steinert, leder for ALIS Nord, åpnet sitt innlegg under konferansen med å ta for seg alvorlighetsgraden av sviktende rekruttering i fastlegeordningen.

– Rekruttering er et stort nasjonalt problem. Det er der de store oppgavene ligger, sa han.

TYDELIG: Svein Steinert, leder for ALIS Nord.

Fastlegesatsing i nord

ALIS-Nord har i større grad enn ALIS Vest fokusert på både næringsdrift og fastlønn. 11 av 32 fastleger i nord har valgt næringsdrift med bistand fra kommunene på etableringskostnadene.

– Vi må være fleksible og lærevillige i bruk av ulike finansieringsordninger gjennom hele prosjektet, påpekte Steinert og la til at håpet er at ALIS Nord kan bidra positivt inn til ALIS-ordningen i hele landet og komme med etterlenget kunnskap som ordningen trenger.

I tillegg til ALIS Nord, ble den generelle fastlegesatsingen i Helse Nord presentert av Finn Henry Hansen, direktør i Helse Nord.

– Bakgrunnen for at vi i Helse Nord har etablert interessen for feltet, er at vi i flere år har kjent at en svekket fastlegeordning vil svekke spesialisthelsetjenesten i stor grad, sa Hansen.

Han fortalte at gjennom etableringen av en arbeidsgruppe og oppstart av prosjektet, har de gjennom åtte måneder utredet mye og kartlagt faktiske forhold. Dette arbeidet lanseres gjennom en rapport i september.

– Valgmuligheter viktig

Hansen pekte på tall de hadde hentet inn som viste at av de 90 fastlegene som hadde sluttet i jobben fra oktober 2017 til mars 2019, så er 70 fortsatt i jobb i norsk helsetjeneste.

– 39 av de 70 er fortsatt i Nord-Norge, men bare 13 prosent av disse jobber som fastlege i dag. Av de 31 legene som forlot landsdelen, så er hele 58 prosent fastlege i dag. De som slutter i fastlegestillinger i Nord-Norge, flytter til mer folkerike og sentralt beliggende kommuner, påpekte Hansen og fortsatte:

– Valgmulighet for ALIS er viktig. De nye legene må selv kunne velge mellom fastlønn, næringsdrift eller en kombinasjon av dette. Kommunene må i større grad legge til rette for valgmulighetene.

Hansen avsluttet med at det blir spennende å se hva rapporten sier, og om erfaringene fra Helse Nord og ALIS Nord-prosjektet kan samkjøres og sammen finne en god løsning på rekrutteringsproblemene.

Utvikling av ALIS Nord

Prosjektet skal utvikles i nært samarbeid med ALIS Vest. ALIS Vest startet med de første legene i utdanningsstillinger i 10 kommuner i Hordaland og Sogn og Fjordane sommeren og høsten 2017. Prosjektet har nå 15 fastlønnede utdanningsstillinger fordelt på 11 kommuner. Fra 2019 utvides ALIS-Vest til å omfatte inntil 15 nye utdanningsstillinger i Rogaland og Møre og Romsdal.

Bodø kommune har etablert en styringsgruppe med representanter fra kommuner i hver de fire helseforetaksområdene i Nord-Norge, og en representant fra KS, Legeforeningen, Helse Nord og Nasjonalt senter for distriktmedisin (NSDM).

Publisert: 23. september 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. februar 2026.